DHC: 25 år med banebrydende forskning og behandling

Dansk Hovedpinecenter på Rigshospitalet i Glostrup fejrede i fredags sit 25-års jubilæum med tilbageblik på de første visioner og med blikket rettet mod fremtidens behandling. Et gennemgående budskab var, at fremskridtene bygger på samspillet mellem forskning, tværfaglig behandling og uddannelse.

Da Dansk Hovedpinecenter (DHC) fredag markerede sit 25-års jubilæum på Rigshospitalet i Glostrup, var der anledning til at se tilbage på en tid, hvor mulighederne for at hjælpe mennesker med svær hovedpine var begrænsede.

25 år med banebrydende forskning og behandling | Dansk Hovedpine

”På den akutte hovedpineklinik på Rigshospitalet kom patienterne ind, når de havde et svært hovedpineanfald, og så kunne vi behandle det ene anfald. Men vi kunne ikke gøre mere, for vi havde ingen ressourcer. Og det var klart, at patienterne ikke bare havde brug for at få behandlet et akut anfald; de havde brug for andet og mere,” sagde Jes Olesen, professor emeritus, om tiden før etableringen af DHC.

Ved jubilæumsmarkeringen fortalte han, professorerne Rigmor Højland Jensen, Messoud Ashina og Henrik Winther Schytz samt centrets ledende overlæge Lars Bendtsen om historien, resultaterne hidtil og om ambitionerne for de kommende år.

Lang vej til et samlet center

Behovet for et mere omfattende behandlingstilbud blev en drivkraft i Jes Olesens bestræbelser for at få etableret et samlet, specialiseret hovedpinecenter. Og det krævede vedholdenhed. For trods et tydeligt behov blandt patienterne var det vanskeligt at sikre finansiering og politisk opbakning. Sagen blev rejst gentagne gange, før en bevilling i Københavns Amts budgetforlig for 2001 endelig gjorde det muligt at åbne centret.

Patienttilstrømningen skabte hurtigt behov for flere medarbejdere og mere plads. Udvidelserne betød imidlertid, at centret efterhånden blev spredt på flere adresser på hospitalet. Derfor fulgte endnu et langvarigt arbejde med at samle forskning og behandling under samme tag. I 2018 kunne DHC samle sine aktiviteter i en specialindrettet bygning, hvor patienter og medarbejdere havde bidraget til udformningen af de nye rammer.

Den tværfaglige tilgang har været central gennem hele udviklingen. Neurologer, sygeplejersker, psykologer, fysioterapeuter og administrative medarbejdere bidrager med forskellige kompetencer til at hjælpe patienter med svære og komplekse hovedpinesygdomme.

Forskning i sygdomsmekanismer

Professor Messoud Ashina satte i sit oplæg fokus på, hvordan forskningen i migrænens biologiske mekanismer på Dansk Hovedpinecenter har bidraget til udviklingen af nye behandlinger.

Et centralt eksempel er forskningen i CGRP, som bidrog til at gøre signalstoffet til et vigtigt behandlingsmål ved migræne. I dag findes både antistoffer og gepanter, der hæmmer CGRP’s virkning.

Messoud Ashina pegede også på et andet vigtigt forskningsspor fra centret: signalstoffet PAC
Forskere fra centret har bidraget til at vise, at også PACAP kan fremkalde migræneanfald. Forsøg med

antistoffer rettet mod stoffet har siden vist lovende resultater som forebyggende behandling.

PACAP illustrerer dermed, hvordan undersøgelser af sygdommens mekanismer kan åbne for nye behandlingsmuligheder. Behandlingen er under klinisk udvikling.

En styrke at favne de sjældne sygdomme

Professor Henrik Winther Schytz fremhævede bredden i DHC's forskning som en særlig styrke. Bredden giver mulighed for at opbygge viden om sygdomme, som ellers risikerer at få mindre opmærksomhed.

Centret arbejder ikke alene med migræne, men også med en række andre og sjældnere hovedpinesygdomme samt ansigtssmerter, fx klyngehovedpine, posttraumatisk hovedpine, trigeminusneuralgi og spontan intrakraniel hypotension (SIH), også kaldet lavtrykshovedpine.

På tværs af sygdommene kombinerer centret scanninger, grundig kortlægning af patienternes symptomer, forskerinitierede kliniske forsøg, behandling og mulige biomarkører. Arbejdet omfatter også udvikling af internationale retningslinjer, så ny viden kan komme patienterne til gavn i klinisk praksis.

Uddannelse skaber ringe i vandet

For professor Rigmor Højland Jensen var uddannelse et centralt tema. Et specialiseret center kan kun behandle en mindre del af de mange mennesker med hovedpinesygdomme. Derfor skal viden og erfaringer bringes videre til de fagpersoner, som møder patienterne andre steder i sundhedsvæsenet.

Gennem kliniske ophold, kursusdage og undervisning har centret bidraget til at uddanne læger, sygeplejersker og andre faggrupper. Den internationale masteruddannelse i hovedpinesygdomme, som er etableret sammen med Københavns Universitet, er en anden vej til at sprede specialiseret viden på tværs af lande.

Rigmor Højland Jensen beskrev uddannelse som ringe i vandet: Når fagpersoner får stærkere kompetencer, kan de både hjælpe deres egne patienter og give deres viden videre til andre.

Fra patienter til laboratoriet og tilbage igen

Ved markeringen blev også betydningen af den translationelle forskning fremhævet, altså forbindelsen mellem undersøgelser hos mennesker og eksperimenter i laboratoriet.

Spørgsmål og fund fra patientstudier kan undersøges nærmere i dyremodeller, og den nye viden kan derefter føres tilbage til undersøgelser hos mennesker. Samspillet med Translationelt Forskn[illegible]enter,

TRACE, giver dermed mulighed for at arbejde begge veje: fra patienterne til en bedre forståelse af de biologiske mekanismer og tilbage til patienterne.

Fremtidens behandling skal nå flere

Ledende overlæge Lars Bendtsen rettede blikket mod centrets kommende opgaver. Bedre og mere effektive behandlingsforløb, fortsat forskning og uddannelse samt tættere samarbejde med andre hovedpineklinikker står centralt.

En væsentlig udfordring bliver at sikre lige adgang til behandling, samtidig med at sundhedsvæsenet skal hjælpe flere patienter med begrænsede personaleressourcer. Han gjorde ambitionen konkret:

”Vi skal altså sikre, at Karl, der bor i Nakskov, får samme behandling som Børge, der bor nede på hovedgaden her.”

Digitalisering og tættere samarbejde mellem klinikkerne skal være med til at mindske betydningen af geografiske afstande og gøre bedre brug af de samlede kompetencer.

Fremskridt og praktiske genvordigheder

Efter de faglige oplæg blev centrets historie også fortalt i vers. På melodien ”Sølvstænk i dit gyldne hår” sang deltagerne sig gennem 25 år med videnskabelige fremskridt, praktiske genvordigheder og stærkt sammenhold – med både humor og stolthed over det, de har skabt sammen.

"Femogtyve år er gået
nu med hovedpinehus
Megen viden har vi fået
lever her i sus og dus
Tak til alle for de skønne år
Kun med jer fik gode kår
For at blive klart de bedste
for hvordan i dag vi står."

Tillykke til alle på Dansk Hovedpinecenter med de første 25 år.

14:31 - 14:40: Lidt smørelse til halsen
14:40 - 14:47: Hvordan har Dansk Hovedpi
hovedpiner og i ansigtssmer
14:47 - 14:54: Hvor står vi nu, og hvad er fr
Lars Bendtsen
14:54 - 15:10: Afrunding

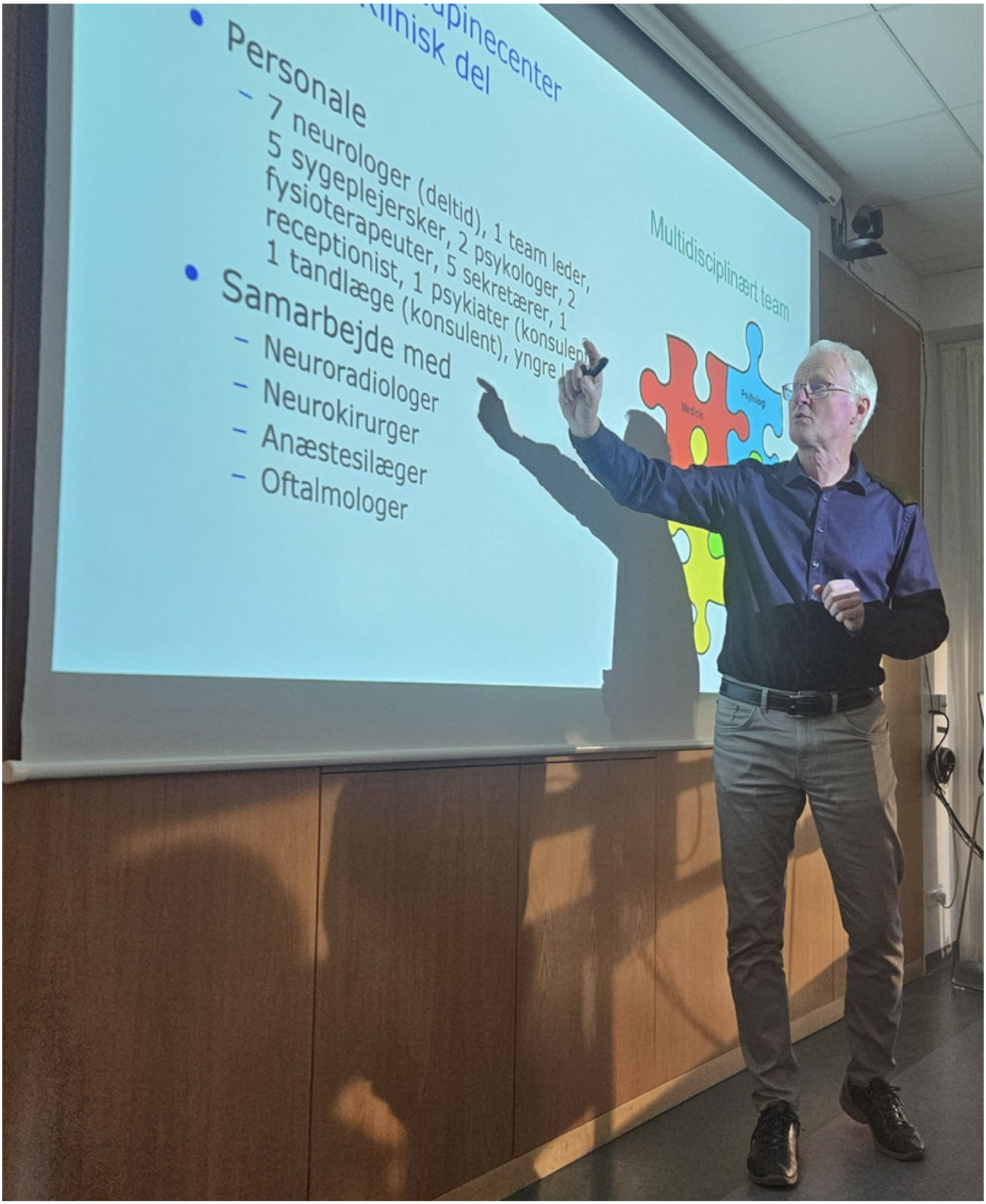
Klinisk del
Personale
7 neurologer (deltid), 1 team leder,
5 sygeplejersker, 2 psykologer, 2
fysioterapeuter, 5 sekretærer, 1
receptionist, 1 psykiater (konsulent),
1 tandlæge (konsulent), yngre
Samarbejde med
Neuroradiologer
Neurokirurger
Anæstesilæger
Oftalmologer
Multidisciplinært team
Medicin
Psykolog

kapitel i migræneforskningen
2025
Vision for de næste ti
At afd
Nye

hypotension
Referenceprogram for
Afdeling for Bedøvelse,
Smerter og
Respirationsstøtte RH-Glostrup

ansk Hovedpinecenter

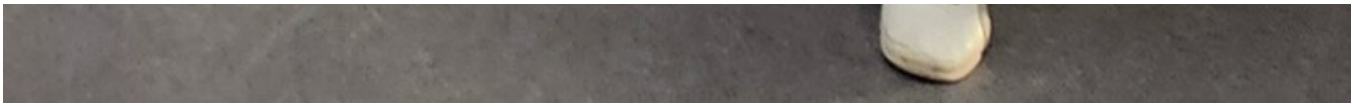

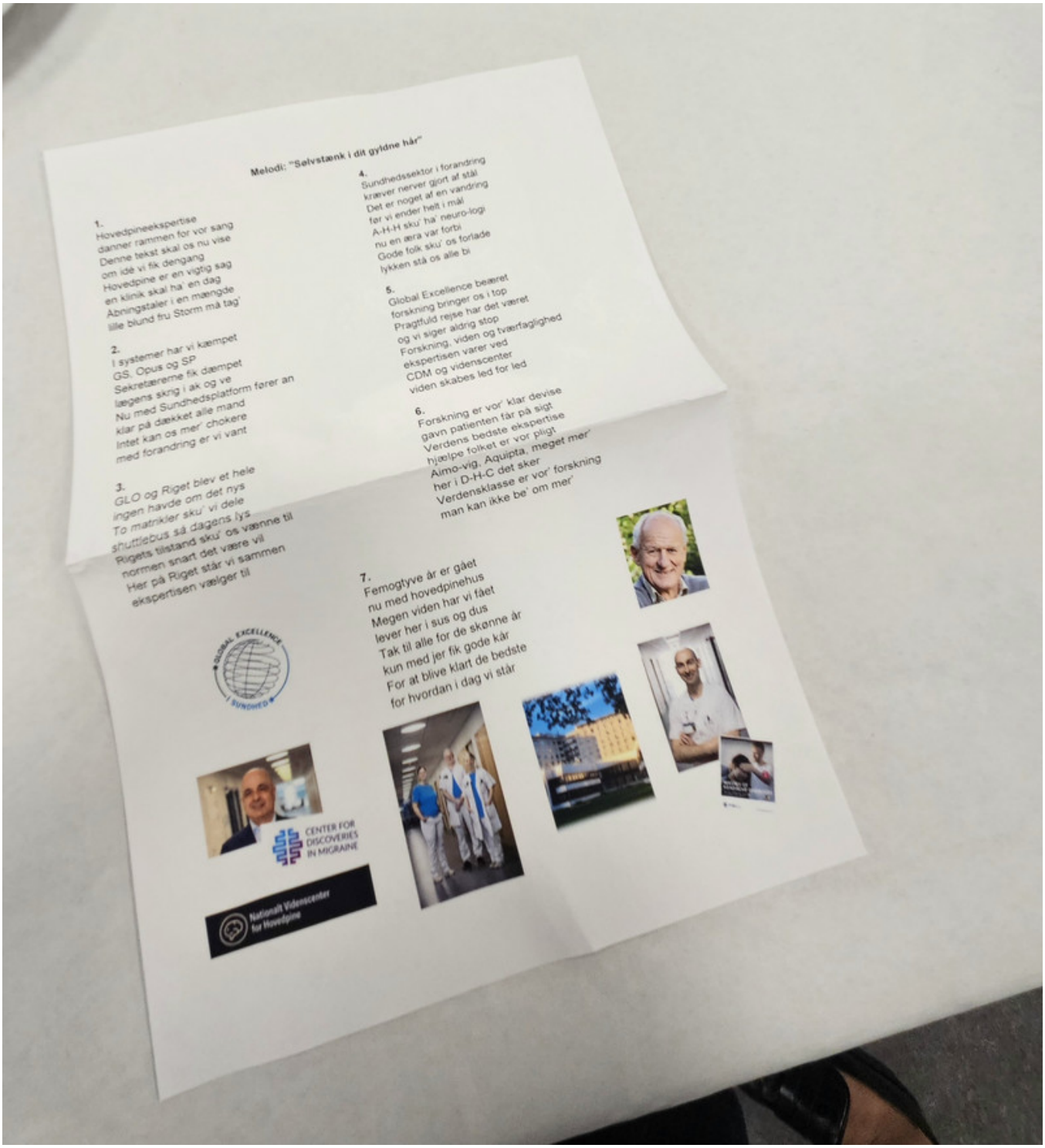
Melodi: "Selvstænk i dit gyldne hår"
1.
Hovedpineekspertise
danner rammen for vor sang
Denne tekst skal os nu vise
om idé vi fik dengang
Hovedpine er en vigtig sag
en klinik skal ha' en dag
Åbningstaler i en mængde
lille blund fru Storm må tag'
2.
I systemer har vi kæmpet
GS, Opus og SP
Sekretærerne fik dæmpet
lægens skrig i ak og ve
Nu med Sundhedsplatform fører an
klar på dækket alle mand
Intet kan os mer' chokere
med forandring er vi vant
3.
GLO og Riget blev et hele
ingen havde om det nys
To matrikler sku' vi dele
shuttlebus så dagens lys
Rigets tilstand sku' os vænne til
normen snart det være vil
Her på Riget står vi sammen
ekspertisen vælger til
4.
Sundhedssektor i forandring
kræver nerver gjort af stål
Det er noget af en vandring
før vi ender helt i mål
A-H-H sku' ha' neuro-logi
nu en æra var forbi
Gode folk sku' os forlade
lykken stå os alle bi
5.
Global Excellence bearet
forskning bringer os i top
Pragtfuld rejse har det været
og vi siger aldrig stop
Forskning, viden og tværfaglighed
ekspertisen varer ved
CDM og videnscenter
viden skabes led for led
6.
Forskning er vor' klar devise
gavn patienten får på sigt
Verdens bedste ekspertise
hjælpe folket er vor pligt
Aimo-vig, Aquipta, meget mer'
her i D-H-C det sker
Verdensklasse er vor' forskning
man kan ikke be' om mer'
7.
Femogtyve år er gået
nu med hovedpinehus
Megen viden har vi fået
lever her i sus og dus
Tak til alle for de skønne år
kun med jer fik gode kår
For at blive klart de bedste
for hvordan i dag vi står
GLOBAL EXCELLENCE I SUNDHED
CENTER FOR DISCOVERIES IN MIGRAINE
Nationalt Videnscenter for Hovedpine

Tillykke med de 25 år!
Dansk Hovedpinecenter

Hovedpinepatienternes sidste håb
Derfor er Dansk Hovedpinecenter i verdensklasse
Kroniske patienter chikaneres
Migrænemedicin på hovedpine
Københavns Amt åbner Dansk Hovedpinecenter
WINNERS 2021
THE BRAIN PRIZE
Når hovedpinen bliver et offentligt anliggende
Hovedpinecenter udvider